

**BRIEF VAN J.B. MALOU, BISSCHOP VAN BRUGGE,
AAN PROFESSOR J. MOELLER
OVER HET ONDERRICHT IN DE GESCHIEDENIS
IN DE COLLEGES, 20 SEPTEMBER 1853.**

B. JANSSENS DE BISTHOVEN

De bisschop van Brugge, Jean-Baptiste Malou (1848-1864), die voorheen professor was aan de Leuvense universiteit, hield nauwkeurig toezicht op het onderwijs in de Westvlaamse bisschoppelijke colleges. Hij liet zich hierin bijstaan door de ijverige inspecteur Désiré de Haerne (1804-1890) en gaf richtlijnen aan de leraars op de jaarlijkse vergadering van de «principaals». Ook de schoolboeken waren het voorwerp van zijn wetenschappelijke en pedagogische bezorgdheid. Merkwaardig is in dit opzicht de volgende brief, uit het Frans vertaald, aan Jean Moeller (1806-1862), die sedert 1834 professor was aan de katholieke universiteit, eerst te Mechelen, daarna te Leuven. In de jaren 1849-1857 was professor Moeller bezig met een groot werk uit te geven, dat zes boekdelen zou beslaan : *Cours complet d'histoire universelle à l'usage des collèges*. Een copie van de originele brief is opgenomen in de *Handelingen*, archief van het Bisdome, nr B 114, blz. 489-491.

Brugge, 20 september 1853.

Aangezien u een nieuwe uitgave voorbereidt van uw cursus in de geschiedenis haast ik mij u een aanmerking mee te delen, welke door verscheidene geestelijken gemaakt werd, die zich toewijden aan het onderricht met behulp van uw handboeken. In 't algemeen zijn zij van oordeel, dat uw werk nuttiger en makkelijker bruikbaar zou zijn, moest u, in plaats van een tekst met verklaringsnoten te behouden, een uiteenzetting geven van de gebeurtenissen, welke u wilt laten kennen en beoordelen, op een klare, duidelijke en beknopte wijze. Wij zijn ervan overtuigd, dat de tweevoudige redactie, tot hertoe

door u aangenomen, aan de klaarheid van de geschiedenis schaadt en de leerlingen in verwarring brengt. Dit bezwaar bleek voor sommige directeurs zo gewichtig, dat zij uw handboek in hun colleges niet meer willen voorschrijven, in tegenstelling met hetgeen wij verlangen. Overweeg zelf en oordeel, in welke maat u daarmee rekening meent te moeten houden. In uw eigen voordeel deel ik u dit mee. Men heeft ook aangemerkt, dat de meeste leraars noch de tijd noch de gelegenheid hebben om de bronnen, welke u in groot aantal vermeldt, te raadplegen. Deze menigvuldige verwijzingen naar de bronnen hebben geen ander gevolg, dan dat zij de leerlingen opmerkzaam maken op hetgeen bij hun leraars aan geleerdheid ontbreekt. Men is van mening, dat de gedeelten van uw werken, die voor de leraar bestemd zijn, wellicht afzonderlijk zouden kunnen uitgegeven worden. Gelieve volgens uw eigen standpunt te oordelen of deze aanmerking gegrond is. Ten slotte wenst men, dat de stijl, vooral bij sommige uiteenzettingen, zou herzien worden. Ik twijfel er niet aan, dat uw ondervinding, uw geleerdheid en de raadgevingen van uw vrienden zullen bijdragen om aan de komende uitgave een hogere waarde te geven, hetgeen het succes van uw werk nog meer zal verzekeren. Ik zal het met genoeg onderwinden.

(G.) J.B. Bisschop van Brugge